

ქართულ ჟურნალ- გაზეთების

რედაქციებისა და წიგნების
გამომცემებისადმი.

ბევრი რომ ათის საკიო, რომ ებ-
ლახდეს უძნეო მდგომარეობას თა-
ვი დავაღწიოთ, ბევრი შრომა და
ძუშაობა დაგვეტევა ჩვენი თვით-
არსებობის დასაცველად და უკეთესი
ძოდაკლის დასაძყოელად და რომ
შრომა უფრო ნაყოფიერი იქნეს,
აუცილებლად საკიოა, ვისაოგებ-
ლოთ იმითი, რაც გაკეთებულა წი-
მად და წიხანდელი ძეცდოება ძო-
მაგალში თავიდან ავიცლოთ. ჯერ
კიდევ ისეთ პირობებში ვართ, რომ

ვისაც სურს თავისი წვლილი შეიტანოს საერთო მუშაობაში, გარიჟრაჟი ცალკე და განმარტოვებულად. ის თვითონ იწყებს და თვითონვე ათავებს. არ არის ტრადიცია, არ არსებობს ერთი ძლიერი შეუწყვეტელი მიმდინარეობა, რომელსავე სამოქმედო დარგში. ამით აიხსნება, სხვათა შორის, ის, რომ ჩვენი ცხოვრების ბევრს მხარეებს დიდი ცვლილება არ ეტყობა: არ ვიცით, რა ბევრს მამებმა, მომავალ თაობას არ ეცოდინება, რას ვაკეთებთ ჩვენ და ცხადია, თუ რომელიმე შრომა არ ემყარება წინანდელ გამოცდილებას, ასეთი მდგომარეობა შეუძლებელია. უნდა ვიცოდეთ ყველა ის, რაც დაწერილია და ვაკეთებულა. ამისათვის კი საჭიროა ბიბლიოგრაფია, ბიბლიოგრაფია რაც შეიძლება სრული და უნაკლო.

ვერს რამდენიმე ხანია, რაც პეტერბურგის უნივერსიტეტთან არსებული, ქართული სამეცნიერო წრე შეუდგა საბიბლიოგრაფიო კრებული შედგენას და გამოცემას. ბევრი ხელის შემშლელი პირობა გადაეღობა წრეს, რომ კრებული რაც შეიძლება მალე და უნაკლოდ შედგინა, მაგრამ პირველი ცდა მაინც კარგად მიმდინარეობს: წრე მალე დაასრულებს თავის მუშაობას და განზრახული კრებული შეადგენს ამ წრის საუკეთესო შრომას და თან იგი მშვენიერი საჩუქარი იქნება ქართველი საზოგადოებისადმი მიძღვნილი.

საბიბლიოგრაფიო სარჩევში თავმოყრილი იქნება ყველა მასალა, რომელიც გაბნეულია ყველა ქართულ დრო გამოშვებით გამოცემაში, დღიდან მისი დაარსებისა 1910 წლამდე. მასშივე იქნება მოქცეული აგრეთვე ყოველივე, რაც კი დაწერილია საქართველოს შესახებ რუსულსა და ევროპულს ენებზე.

ვერს ის მასალა, რომელიც შეპყრობა წრემ, არ არის მთლად დაწყობილი და დალაგებული, მაგრამ წინასწარმა მუშაობამ უკვე გამოარკვეა (და როცა წიგნი დაიბეჭდება, ყველასთვის თვალსაჩინო და ცხადი იქნება), რომ ის საკითხები, რომელიც ჩვენს პრესაში დღეს საკრძოლოტოა, კარგა ხანია, რაც გადასაწყვეტად დაუყენებიათ და ზოგჯერ უფრო კარგად, ვიდრე ახლა. ამიტომ ისეთი მოვლენა, რომ, მაგ., დაიბეჭდა უკვე ჩაწერილ ხალხურ ლექსს ხელ-მეორედ სწერენ და მეორედ ჩაწერილ ლექსს ახლად ჩაწერილად ასაღებენ და სხვა და სხვა. ერთი სიტყვით, არ ვიცნობთ მამებს ნაზრევს და რაკი არ ვიცნობთ, გვინია, არაფერი იყო ვაკეთებული. სხვაფრივაც გავშინჯოთ: ვსთქვათ, რომელსავე მწერლის შესწავლა გსურთ. სად უნდა ეძიოთ მისი ნაწერები? თვით იმ მწერალსაც რომ ჰკითხოთ, განა ის კი შესძლებს დანაძდილებით გიჩვენოს გამოცემა, წელი და ნომერი? თვითონაც რომ უხდოდეს, ვერ მონახავს, ხად რა უწერია. ან ვსთქვათ, თქვენ გინდათ გაიგოთ არსებობს თუ არა

რომელიმე უცხო მწერლის თარგმანი ქართულად. ვის უნდა ჰკითხოთ, სად უნდა ეძიოთ? ქართული სამეცნიერო წრის საბიბლიოგრაფიო წიგნი სწორედ შეავსებს იმ ნაკლს, რომელიც დიდი ხანია არსებობს ამ მხრით და ქართველ მკითხველს, მწერალს და საზოგადო მოღვაწეს ბევრად გაუადვილებს სამოქმედო მოღვაწეობას, გააღრმავებს მის აზროვნებას და გააფართოვებს მის მხედველობის სფეროს.

რადგან წრის მიერ შედგენილ საბიბლიოგრაფიო კრებულში მოქცეული იქნება 1910 წელიც, საჭიროა, შემდეგი წლების სარჩევიც შესდგეს. მაგრამ რადგან სამეცნიერო წრეს სხვა საქმეებიც ბევრი აქვს, ეს ერთი, და რადგან, მეორე მხრით, ეს საქმე, ე. ი. სარჩევის შედგენა პირდაპირი მოვალეობაა თვითოველი რედაქციისა, ამიტომ მივმართავთ ყველა დრო გამოშვებით გამოცემების რედაქციებს, შეადგინონ ამ წლის ბოლოს სარჩევი თავის ორგანოებში მოთავსებული მასალისა ამ ორი უკანასკნელი წლის განმავლობაში, შემდეგში კი აუცილებლად ყოველ წლივ გამოსცენ ხოლმე ასეთი სარჩევი.

რაც შეეხება წიგნებს, მათი ბიბლიოგრაფიის შედგენა უნდა სხვა გვარად მოეწყოს. აქამდის სამწუხაროდ, ისეთი მდგომარეობა იყო, რომ რომელსავე ქართულს წიგნს პეტერბურგის საჯარო წიგნთსაცავში ან სააზიო მუზეუმში უფრო ადვილად მოვიდა კაცი, ვიდრე ტფილისში ან ქუთაისში. ასეთი ანორმალური მდგომარეობა ეხლაც უნდა ავიცილოთ თავიდან. ამისათვის ერთადერთი საშუალებაა, რომ გამომცემლებმა სამი ცალი თავისი გამოცემისა დაუთმონ ეროვნულ მუზეუმს (ორი ტფილისისა და ერთი ქუთაისის განყოფილებისათვის). სანამ მუზეუმის შენობა მზად იქმნებოდეს, გამომცემანი უნდა ეგზავნებოდეს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებას. რაკი წიგნებს, ამნაირად, თავს მოუყრიტ ერთ ადგილას მათი ბიბლიოგრაფიის შედგენა წლის ბოლოს ადვილია და ამ საქმეს ვგონებთ, იკისრებს თვით საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებაც.

ეს არის ჩვენი თხოვნა, რედაქციებისა და გამომცემლებისადმი მიმართული. იმედი გვაქვს, რომ ამ საკითხის შესახებ თვითოველი გამომცემა მსჯელობას იქონიებს, ჩვენს თხოვნას შეასრულებს და ამგვარად ქართული მწიგნობრობის საქმეს დიდ სამსახურს გაუწევს.

პეტერ. უნივერსიტეტის ქართველ სტუდენტთა სამეცნიერო წრის გამგეობის თავმჯდომარე ა. შანიძე.
წრის ხელმძღვანელი

იგ. ჯავახიშვილი.

P. S. ყველა ქართულ ჟურნალ-გაზეთებსა ვთხოვთ ეს მოწოდება გადაბეჭდონ და ჩვენს თხოვნას ჯეროვანი ყურადღება მიაქციონ.